

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30.—. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6.
Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Od zmage — do svobode!

Na delo torej, v sveti boj, v boj za svobodo, da dvignete svoje slovanske brate, vi slovanski polki, ki živite svobodno... Bolgari, Srbi, Črnogorci, ali ne veste, da je v vseh časih carstvo na vzhodu pripadalo gospodarjem Balkana? Vi, ki sedite na nebotičnih višinah — na teh veličastnih planinah, kakor orli, ki čakajo na svoj plen — zakaj ne zbežite s svojih brd, da čuvate nedolžne žrtve pred jezo njih preganjancev? Ne čakajte, da se gane Evropa in da z maščevalno roko stare okove z rok slovanske dece. Današnja Evropa Vas prepušča Vaši usodi — pripravi se, da ploška vašim uspehom in da potrdi to, kar boste dosegli.

I. de Malkhazouny I. 1898.

Balkanski orli so slišali več takih navdušenih besedi, kakor smo jih zgoraj navedli. Prijatelj Balkancev I. de Malkhazouny je zapisal te besede I. 1898. v svoji knjigi »Panslavisme et la Question d'Orient...« Torej je od takrat že 15 let. In kako je dobro slutiti ta mož, kaj se bo zgodilo, če se dvignejo »svobodni slovanski polki«. Toda balkanski orli so sedeli na svojih višinah, kakor da ne slišijo takih laskavih glasov. Glejali so proti Vzhodu, kjer je vzhajalo solnce — tam se je svetil Carigrad. V Carigradu je prebival sultan in je vladal z vso besnostjo in krutostjo. Vse lepe doline so bile polne žrtev in mrličev. V orlih pa je rasla misel na maščevanje. Celo stoletje so že poslušali pesem svobode, ki jo je pela Evropa — toda kako bi prišli sužnji do svobode. O svobodi se lepo poje in sanja — toda kje je svoboda? ... »V zmagi, v lastni sili«. — Ampak orli so bili neudini. Sedel je vsak na svoji skali in vsak je sanjal po svoje o zmagi. — Toda kje je zmagala. Turkov toliko, orlov malo? — »V slogi!« Treba je bilo mnogo časa, predno je prišlo edinstvo med sužnje, ki jih je trpinčil en sam gospodar. Celo stoletje sta hodili Srbija in Bolgarija svoja pota. Iskali sta pomoči izven Balkana. Res sta dobili pomočnikov, toda zastoni in hotel nihče pomagati. Vsak je hotel za to bogato plačo. Tako je bilo za časa prve vstaje v Srbiji, potem za časa grškega osvobodjenja in tudi za časa osvobodilne vojne I. 1876. Treba je bilo še ene generacije, da je prišla ideja edinstva do veljave.

Bolgari in Srbi so bili prepričani, da je boj proti Turčiji nemogoč

brez zunanje pomoči. Dobro so poznali, kaj hočejo evropske države na Balkanu — dobro so vedele — da bo končni cilj osvobodilne vojne Carigrad! — Carigrad pa je mesto, ki bi ga skoraj imenovali vozeli sveta. Zato je bilo težko poslušati one, ki so klicali na boj za svobodo.

Ob prvi balkanski vojni se je pokazalo, da so imeli prav oni, ki so svarili Balkance pred Evropo. Takoj ob začetku vojne je Evropa postala nervozna in le temu slučaju se je zahvaliti, da so imeli balkanski orli za hrabro mir, ko so šli na zmagovalno pot na Solun in na Drač.

Se večja nervoznost pa se je lotila Evrope sedaj. Navidez je sicer mir — kakor da bi prevladalo v Evropi mnenje: »delajte, kar hočete«, toda Evropa je razburjena, bolj ko se zmagujejo balkanske čete bližajo — Carigradu.

Evropa je upala — da si bodo Turki med premirjem opomogli — toda takoj po prvih bitkah se je pokazalo, da turška armada ni več boj-
ljaka zmožna. Kakor so se Turki umikali v prvi vojni — tako beže sedaj. Zvezna armada pa čim dalje bolj zaupa v svojo silo in čim dalje bolj ve, da mora na Carigrad.

Zadnje zmage Bolgarov so Evropo presenetile. Vojni načrt je bil tako zvito in dobro premišljen, da dela bolgarskim generalom veliko slavo. Nemški listi se tolažijo s tem, da so poročila prenapeljena in izmišljena. Toda resnica je, da so Turki bežali s svojih pozicij ob galipoljskem polotoku in da se bližajo že Galipolju. To pa je za turško vojsko odločilno, kajti galipoljski otok in njegove trdnjave varujejo vhod v Dardanele. Trdnjave na galipoljskem polotoku so namenjene pred vsem obrambi Dardanel. Turki niso mislili na to, da pride sovražnik do njih lahko po suhem. Danes pa stoji bolgarska armada pred trdnjavami in v prihodnjem tednu lahko Evropa doživi nova presenečenja.

Zato postaja Evropa nervozna. Kaj če se posreči bolgarski načrt in plane grško brodogoj skozi Dardanele pred Carigrad? V trenutku bodo vstala vsa vprašanja, ki so povezana v tem svetovnem vozu. In kaj potem? Kako jih bo Evropa razrešila. Ali bo potrdila to, kar bo dosegla zmagovita bolgarska armada — ali bo začela boj med seboj?

Pravijo, da Rusija mobilizira. Tudi drugod hito s pripravami. Balkanski orli so torej nastopili zmagovito pot. Pohod na Carigrad. Vsedli se bodo ob Carigradu in zavlada sami svoji davni domovini. Evropa pa bo delila staro turško cesarstvo naprej in se bo začel boj za Malo Azijo. Vse to se skriva v zadnjih dogodkih.

Vojna.

8. februarja.

DRINOPOLJE IN GALIPOLJE.

Drinopolje — točka, ob kateri so se razbila mirovna pogajanja v Londonu, že čuti veliko boljše sedaj kot kedaj popreje neomaljivo voljo srbsko bolgarske armade. Neprestano bombardiranje, ki ne prizanaša niti zgodovinsko znamenitostim bo prisililo mesto h kapitulaciji v kratkem času. Namen slovanskih armad je, z rednim obstreljevanjem dobiti mesto v svoje roke, ne z napadom; ker bi ta stal preveliko žrtev — 60.000 mož.

Umevno je, da so tudi Turki napeli vse sile, da mesto rešijo; zato so se trudili, da mesto rešijo; zato so se trudili, da pretrgajo zvezo med armado, ki je pri Drinopolju ter med armado, ki je pred Cataldžo. Bolgari so pa vse to preprečili s tem, da so stopili turški vojski, ki je imela namen iz Galipolija prodirati proti Drinopolju, na cesto. Turška armada je bila popolnoma pobita, z izgubami 15.000 mož, se je v strašnem neredu umaknila k mestu Galipolju.

Zavezniki hočejo napraviti grškemu brodogoju prosto pot skozi Dardanele proti Carigradu. V tem slučaju bi vsa obrambna črta Cataldže čisto nič ne pomagala.

Pred Cataldžo so se vršile manjše praske med bolgarskimi in turškimi predstražami; v teh bojih so ostali Bolgari zmagovalci. Sicer pa pred Cataldžo ne pride do velikih bojev, ker je cel pas eno samo velikansko jezero blata.

Disciplina turške armade pred Cataldžo ni preveč vzorna. Turki se bijejo med seboj.

Tudi Skader se bliža padcu. Prejšnji poveljnik Skadra Hasan Riza je bil ubit ker se je protivil kapitulaciji. Novi poveljnik Essad paša se pa že pogaja s Srbi.

Kar se napetja v evropski situaciji tiče — ni isto čisto nič odnehalo. Ruska mobilizacija na Galipoljskih mejah je zelo živahna.

SULTAN PIŠE REŠID-PAŠI.

Pismo piše sultan Mehmed, v gradu svojem, v Carigradu pismo piše Rešid-paši in tako-le v pismu pravi:

Bodi zdrav mi, Rešid-paša Alahi naj ti čuva zdravje, pamet naj ti daje pravo — in nesreče naj obvarje. Težko nam je, Rešid-paša, vse godi se nam narobe — misel grešna me obhaia, da nas Alahi je zapustil. Znano ti je, Rešid-paša, kak smo si belili glavo, da izgovore smo našli in podaljšali premirje. Pa vse nič ni pomagalo; nismo še dobili zmage, da nevernike bi pasle tja do Sofije pogнали. Dan na dan vozile ladje so čez morje čete naše, na stotisoč smo posadko pri Cataldži pomnožili. Znano ti je, dragi Rešid, da smo dobro se držali — vsej Evropi smo lagali, in smo upali na zmago. Toda Rešid, brez denarja, težko delati bi račune — težko vojsko je voditi — če doma je prazna kasa. V Carigradu, dragi Rešid, težko je sedaj živeti, vsak na druge se zanaša, vsak na druge se zgovarja. Kakor več so Mladoturki

vsi že vzeli potne liste, včeraj prošil sem ministra, da i meni preskrbi ga. Večkrat mislim Abdul Hamid — bil je vendar srečen sultan, sam je vladal v lepih časih, — meni slabe je zapustil. Mislim, da v slabih časih bomo kaj dežel prodali, toda Srbi in Bolgari bodo vse zastoni pobrali. Težko mi je, dragi Rešid, težko mi je brez denarja — v morje mramorsko globoko pada mi za nado nada. Eno nam še preostaja — Nemec nam je zvest prijatelj — njega treba bo prositi — če bo hotel posoditi. Toda kaj nam vse pomaga, ko je padel Nazim-paša (Enver-bej po moji sodbi ga v junaštvu ne prekaša.) Sukri-paša, kakor slišim se v Odrinu dobro brani. Hasan Riza tudi čuva dobro Skader na Bojani. Toda druga je nesreča nas posleden čas zadela, pred Galipoljem se bitka huda je z Bolgari vnela. Petnajst tisoč jih je padlo petnajst tisoč in trdnjave še par dni in dragi Rešid, konec bo vse naše slave. Kaj potem bo — Rešid-paša, kdo bi vedel? ... Morda zadnjič te pozdravlja s Carigrada Tvoj udani sultan Mehmed.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

Ustanovljena leta 1881.

v Ljubljani

Ustanovljena leta 1881.

: obrestuie hranilne : **4 3/4 %** : brez odbitka rentnega :
: vloge po čistih : **4 4/4 %** : davka. :

Rezervni zaklad znaša nad 800.000 kron.

LISTEK

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

Vedela je da bodo kraljevski premagani in Monklar z njimi vred. To je stalo v njeni glavi tako trdno kakor najgorečnejša vera.

Ne da bi bila toliko zaupala pogumu, moči, spretnosti in umnosti rokovanjcev... toda Monklarjev poraz in njegovo ponižanje po Lantnéju se ji je zdelo nekaj neizogibnega, ako je še količkaj pravice v slepi igri usode.

Monklar je moral podleči, samo zato, da naraste gnev velikega profosa. Monklar je moral začeti sovražiti svojega lastnega sina.

Ko je bilo vse končano in je izvedela, da so kraljeve čete poražene na vseh treh krajih hkrati, je mirno zaprla svoje okno in dejala:

»Saj sem vedela, da se mora obrniti tako!«

Zdaj je zrla z radovednostjo na zborovanje rokovanjcev, in čudno se ji je zdelo, da se posvetujejo toliko časa.

»Ali morda vendarle še ni vse končano?« je dejala sama pri sebi. Šla je dol in se približala kurišču, poleg katerega so zborovali možje na prostem, od milim ne-

bom, po starodavni šegi Dvora Čudežev.

V tem trenutku je govoril ravno Lantné.

Mladi mož je dejal:

»Ako ga usmrtime, kakor se nasvetuje, se nam je bati največjih nesreč. Verjemite mi, da je boljše, ako se okoristite s tem dogodkom, da utrdite svoje privilegije. Pripravite ga do tega, da vam obljubi, da ne poizkusi zoper vas ničesar več, a nato ga izpustite domov...«

Ali mislite, da pusti kralj njegovo smrt nekaznovano? Že jutri bi bilo treba obnoviti boj, in v drugi bi se vam mogoče ne nudile več tako ugodne okolnosti. Ako pa ga pošljete živega domov in mu ne storite ničesar žalega, si ne bo samo kralj dvakrat premislil, preden napade iznova ljudi, ki se branijo tako dobro, marveč bo tudi moral spoštovati vašo velikodušnost, ne vstevši hvaležnost vašega jetnika.

Ciganka se je zdrnila.

O kom so govorili?

Ali se je nahajal na Dvoru Čudež kak važen jetnik?

Nenadna misel se je zasvetila v njeni glavi.

Doteknila se je roke nekega rokovanjca, ki je stal blizu nje.

»Prat,« je vprašala, »o katerem jetniku se posvetujete?«

»Kaj, stara ciganka, ali ne veš tega?«

»Jaz vem samo to, da moja otroka nista bila ubita niti ranjena v

nocojšnjem metežu; več novic pravzaprav niti ne potrebujem!«

»Da, da, saj je znana tvoja ljubezen do najinih bratov Manfreda in Lantnéja. In kdo bi je bil vrednejši kakor onadva? Hudiča, kako sta se bila! Njima se je zahvaliti v prvi vrsti, da so kraljevi zbežali! Pred vsem pa Lantnéju!«

»Ah!«

»Da! On je tisti, ki ga je ujel!«

»Koga je ujel?«

»Velikega profosa!«

»Grofa Monklarja!« je zajecljala ciganka.

»Koga drugega! Saj ni dveh velikih profesorov, se mi vidi!«

»To je plen!«

»Pravkar se posvetujejo, kaj bi storili z njim.«

»A kam so ga djali?«

»Tja noter!«

Rokovanjca je pokazal na staro kolibo.

»Menda ni nevarnosti, da uide?«

Rokovanjca se je zagrohotal.

»V kleti leži, zvezan z močnimi vrvmi, vrata kleti pa so dvakrat zaklenjena,« je dejal.

»Ta previdnost je umestna,« je dejala ciganka, »posebno pa še za tako važnega jetnika.«

In rahlo se je odstranila.

V njeni glavi je vrelo.

Pijana radost ji je kipela v srcu.

Okolnosti so ji služile mnogo bolj, nego se je drznila upati v svojih najsmelejših nadah!

Monklar je bil ujet, in to po Lantnéjevi zaslugi!

V par trenutkih je izprevidela ciganka, kako se lahko okoristi s tem dogodkom; tudi to je moralo prispevati v zagotovljenje njenega maščevanja.

Odšla je naravnost proti koči, ki ji jo je bil pokazal rokovanjca.

Pred vrati je zagledala Kokarderja na straži.

»Lantné hoče govoriti s tabo,« je dejala. Pojdi, stražila bom jaz namesto tebe.

»Dobro,« je odgovoril Kokarder, »evo ti ključa.«

»Počakaj toliko časa, da bo posvetovanje pri kraju. Naročil mi je, da ga ne moti pred sklepom.«

»Dobro, dobro...«

Kokarder si je zažvižgal in odšel.

Ciganka je planila domov.

Par trenutkov pozneje se je vrnila z majhno svetilko in s culo pod pazduho.

Odklenila je vrata, vstopila in zaklenila za sabo.

Prižgala je svetilko in šla po stopnicah navzdol.

Pod stopnicami je bilo dvoje kleti.

V drugi je našla Monklarja, ležečega na tleh, trdno povezanega in z zamašenimi usti.

Kakor bi trenil, je odvezala zamašek in porezala vrvi.

»Ali me še poznate, gospod veliki profos?« ga je vprašala.

»Da! Kaj hočeš od mene?« je rekel on hladno, prepričan, da spremljajo stanko rokovanjca in da ga prihaja psovati.

»Ali vas je ujel Lantné?« je povzela ona.

»Da,« je rekel on.

Pravkar zborujejo poglavarji, da se domenijo o vaši usodi.«

Monklar je skomizgnil z ramami in se nasmehnil zaničljivo.

»Vsi so za to, da vas izpuste, ne da bi vam storili kaj žalega. En sam meni, da vas je treba usmrtiti. Nesreča je, da velja njegovo mnenje več kakor mnenja vseh drugih. Poslušali ga bodo.«

»Ah! In kdo je ta neizprosnež?«

»Lantné!«

»To bi si bil lahko mislil. Naj store hitro, kar je njih volja!«

»Frišla sem, da vas rešim.«

»Ti!« je vzkliknil veliki profos z zamolklo radostjo.

»Da, jaz!«

»In zakaj me hočeš oteti?«

»Ni časa, da bi vam pojasnila to. Izvedeli boste pozneje. Prosim vas samo, ne pozabite, da vas je hotel Lantné obesiti, a jaz da sem vas rešila!«

»Bodi brez skrbi, tega ne pozabim nikoli!«

Tako govoreča starka je odvezala culo.

Razvila je širok plašč in baret.

»Svoj meč pustite tu,« je dejala, »ker bi vas utegnil izdati.«

(Dalje.)

NOVE BOLGARSKE ZMAGE. — DRINOPOLJE V OGNJU. — SKADER BLIZO PADCA.

Dunaj, 7. februarja. »Neue Freie Presse« poroča iz Carigrada: Bolgari so s svojimi oblegovalnimi topovi merili posebno na znamenito Selimovo mošejo v Drinopolju. Več kot 60 privatnih hiš je bilo dosedaj vsled bombardiranja razrušenih. Na štirih krajih mesta je izbruhnil ogenj. Okoli 80 ljudi je bilo ubitih oziroma ranjenih.

Carigrad, 8. februarja. Po poročilih iz Drinopolja, je slavnoznana Solimanova mošeja jako poškodovana. Mošejo je sezidal v 16. stoletju Soliman II, in velja za eno izmed največjih turških narodnih svetinj. Bolgari so sumili, da se nahaja na tej mošeji brezlična postaja in so zato mošejo z vso silo obstreljevali, da prerušijo zvezo med trdnjavo in Carigradom. Na mošejo je padlo več krogel. Dva minareta sta popolnoma porušena.

GRŠKI AVIATIK NAD DARDANE-LAMI.

Grški aviatik Mottusis je v aeroplanu preletel polotok Galipolje in Dardanele v višini 1300 metrov. Turške krogje ga niso zadele. Napravil je več slik utrdb ter vrgeč na turški arsenal več bomb.

ZVEZA MED CARIGRADOM IN DRINOPOLJEM PRETRGANA.

Na Selimovi mošeji je bila radiotelegrafska štacija. Vsled obstreljevanja je bila taista uničena.

TURŠKE IZGUBE — ZA TURŠKO REŠITEV.

Rim. Turški poslanik v Rimu Naby-bej je izjavil, da bo nova vojna kratka in da bo šele potem Turčija v prijetnem položaju misliti na svoje ozdravljenje. Zapletljivi v evropskih provincijah so Turčijo vojaško in finančno oslabil. Izguba teh pokrajin — bo konec nevzdržljivega položaja. Turčija bo v Aziji doživela svoj preporod.

Balkanska zveza bo na vojno odškodnino dolgo čakala, ker Turčija nima niti krajcarja.

TURŠKE KRONSKÉ DRAGOCE-NOSTI.

Pariz. Turška vlada se je odločila, zastaviti kronske dragocenosti, ker drugače nikjer ne more dobiti posojila.

ALBANCI SO S SRBI ZADOVOLJNI

Belgrad. Vse vesti, češ, da je v Drači nekakšna albanska liga proti Srbom, so neosnovane, nasprotno prebivalstvo je zelo zadovoljno s Srbi. Toleranca Srbov dela kar najboljše utise. V Ohridu vlada največji mir in red. Turki so v nekaterih krajih bodoče Albanije izjavili, naj se jih obvesti v slučaju, da Srbi zapuste teren, da bi se mogli preseliti v srbsko oblast, ker sedaj uvidevajo, kako koristen je novi red.

Slovenska zemlja.

Iz Maribora.

»Straža« agitira za — nemške klerikalce! Zadnja »Straža« zopet edenkrat kaže, koliko ji je mar na narodna značajnost. Vsako leto odhaja iz Slov. Štajerja precej deklet v gospodinjstvo šole, da si prisvoje tamkaj tega ali onega, kar je potrebno za boljše gospodinjstvo. Sicer imamo mi Slovenci precej malo takih namizbračevališč, da bi pa radi tega bili

primorani pošiljati svoje hčere v Marija Trost na Gor. Štajersko zgolj radi tega, ker imajo tamošnje gospodinjke tečeje v rokah v prvi vrsti nem. klerikalci, tudi ni res. Če pa piše »Straža«, da so tamošnje učne moči slovenskim dekletom nasproti zelo strpne, pa piše kar vedoma hudo laž. Znani so nam slučaj, kako so se lani nekatere gojenke tega tečaja bridko pritoževale, da so bile izpostavljene ravnanju, ki je bilo pač močno slično onemu takozvanih »Kuchenfetzen« nikakor pa ne, kot pristojna hčeram dobrih kmečkih, tržanskih ali malomestnih rodbin. Kar se ni storilo med poukom, je bilo doprinešeno po pouku. Sicer pa si »Straža« daje s priobčenjem onega dopisa grozno ubožno izpričevalo. Polovico učnih moči daje vendar c. kr. kmetijska družba, in le ostala polovica so osebe — učitelji in učiteljice — ki jih določa dež. odbor. V času bombastične reklame za obstrukcijo, bi klerikalcem morala biti vendar ta pojava tudi dobrodošlo vzrok, priti tudi tu do svojega. Ni vrag, da bi se ravno v tem slučaju — lažje kot v drugem — doseglo remediure. Sicer pa je to čisto navadno »hausiranje« za božjo pot v Marija Trost in nič drugega. Naša dekleta, ki pridejo tje, denarno baš niso slabo založene, in cerkveni nabiralniki profitirajo s tem mastne dohodke. Če smo za politično emancipacijo Slov. Štajerja, potem bodimo za to v vsakem oziru in brezpozorno. Take kašperljade pa so vredne res le — slov. klerikalcev, calibra naših obstrukcionashev!

Dnevni pregled.

Dostavek k poročilu »Slovenca«, z dne 4. svečana 1913, tikajoč se civilne poroke na pustni torek v Novem mestu. Novomesto, 7. svečana 1913. Iz zanesljivega vira smo zvedeli, da sta pristostvovala poroki, katera se je vršila pusti torek v Novem mestu, kot priče visokocastita gospoda Anton Zlogar in Karol Supin. Kot vabljeni svatje so se pa udeležili te slavnosti — v prazničnih oblekah — gospodje: Ignacij Hladnik, Urban Horvat, Srečko Mejak, Jurij Picek, Makso Sever, ter naš obče priljubljeni, splošno spoštovani, res značajni in nad vse odkritosrčni »Rikec«, po domače »Čenčemberger«. Svatovščina se je praznovala v slavnostno okinčanih prostorih »Meščanske zveze«, katera je obhajala, tudi ta dan, obletnico srečnega obstanaka tega prepotrebne in cvetočega društva. Slavnostni govornik (Rimski Cirilček) je bodril k ligurjanski morali ter žel za svoj odkritosrčni govor (osobito o čisti prisegi) splošno priznanje. Godbo je preskrbel samostanski, dijaški orkester pod osebnim vodstvom angeljsko čistega in veleučnega vodje Marijine kongregacije očeta Pavla. Za dobro jed in pijačo je bilo preskrbljeno in kuhinje in kleti zelo radodarnega in nad vse dobrotljivega, nesebičnega človekoljubnega Zlogarja in sicer v taki obilnosti, da je preostalo še dokaj za drugi dan, kakor je konstatiral »Rikec«, kateri je prišel na »gepirengo« s svojim razoranim jezikom ter deval prav pridno za »halspinkeljc«. Bona! Le, le sem! Druga nesreča se ni prav nobena pripetila. Pozabili bi skoraj na brzopjavno čestitko, ki sta jo iz Ljubljane poslala prodajalec Lurške vode Luka in proštov Ivanček.

Lehkomišelnost streljanje ali aretirane maškare. Poročali smo že o

tem, da je na pustno nedeljo nekdo v Tlakah skozi okno streljal. Sedaj se je stvar natančneje pojasnila. Na pustno nedeljo so šli namreč šmarški »orli« na Škofljico k Zohrtarju pisat. Pri godbi in pijači so se zakasnili pozno v noč in so se šele ob treh zjutraj peljali domov. Takrat pa sta se vračala čez Tlake tudi Jože Sinkovec in Trontel iz Sel. Drugi dan je bila žandarmerija obveščena, da je nekdo ponoči v Tlakah streljal v Tometovo in Vrbinčevo hišo. Orožniki so mislili da so to storili šmarški orli in so šli v Šmarje ter so fante odpeljali s seboj na Škofljico. Toda izkazalo se je, da so fantje pri tem nedolžni — padel je sun na druga dva. Na pustni torek sta se orožnika iz Škofljice s fanti vred pripeljala v Šmarje in tam na kolodvoru je bilo slučajno nekaj maškar. Ugoden slučaj je hotel, da sta bila med maškarami tudi Sinkovec in Trontel. Fantje so orožnike na to opozorili in orožniki so maškere takoj prišli. Sinkovec je hotel pobegniti — pa ga je orožnik ujel. Eden iz maškar je bil oblečen za žensko. Orožniki so maškere gnali najprej na Selo, kjer so preiskali tudi čevlje; — izkazalo se je, da podplati čevljev odgovarjajo stopinjam, ki so bile v snegu pred Tometovo hišo. Zato so orožniki oba odpeljali na Škofljico, kjer so ju po zaslišanju izpustili. Zagovarjati se bosta morala pred sodiščem zaradi prestopka proti varnosti življenja. Sinkovec je vnet čukarski pristaš in s svojim nepremišljenim streljanjem — streljal je namreč iz jeze — napravil svojim farovski prijateljem precej nerodnosti.

Vabilo na predavanje. Klerikalci pošiljajo mojmstrom sledeča vabila: Blagorodni gospod! Vljudno Vas vabimo k predavanjem o stavbenih slogih, ki ju bode imel g. Ivan Ogrin, svetnik trgovske in obrtne zbornice, v dvorani Rokodelskega doma v nedelji dne 9. in 16. februarja ob 10. uri dopoldne. Predavanja bosta za vse obrtnike zanimiva, za mizarje, ključavničarje itd. silno poučni. — Društvo rokodelskih mojstrov. Kat. društvo rokodelskih pomočnikov. — Poroča se nam, da je pri Ogrinu za ključavničarske mojstre že marsikaj poučnega in da so se tekom časa toliko pri njem naučili, da jim skoraj ni treba priti na predavanja.

Umrla je v Velikih Laščah večeraj opoldne gospa Uršula Somrak, v starosti 63 let. Blaga gospa je bila v Laščah in okolici vobče priljubljena. Narodni rodbini naše sožalje.

»Za svobodo in ljubezen«. Pretekli mesec so poročali časopisi, da je srbska vojaška oblast dala ustreliti v Skoplju neko žensko, ki se je izdajala za princezino iz Galicije, ki je jako fino nastopala, se znala vrniti v najboljši krogi v Belgradu ter sodelovala pri srbskem Rdečem križu, v resnici pa je bila zapeljivka, ki je zvajala dekleta iz vsih slojev mednarodnim kupčevalcem z deklet, v roke. Ko ji je prišla srbska oblast na sled, jo je dala ustreliti. — Ne le desetletja temveč stoletja je cvetela na jutrovem in še cvete kupčija z dekleti. Ugrabljajo jih s silo, v kulturnih državah pa z zvijačami, da polnijo hareme pohotnih Turkov. — Nele v starih časih, ko so še Turki plenili po naših krajih, so vlačili slovenska dekleta v turško sužnost — znana je povest o Miklovi Zali — tudi v novejšem času je marsikatero slovensko dekle zašlo v turško sužnost. In povest o taki — rekli bi moderni Miklovi Zali je roman »Za svobodo in ljubezen« Roman »Za svobodo in ljubezen«

opisuje usodo slovenskega dekleta Jerice, ki je bilo prodano v turško sužnost in za katero sta njen brat Ivan in njegov prijatelj Srb Dušan tvegala vse, da jo rešita. Ker je bil Dušan komita (član vstaleškega odbora v Makedoniji) so jima šli vstati vsepovsod na roko in v romanu so večje opisani boji in življenje vstavev in krščanske raje. Roman »Za svobodo in ljubezen« je velenimiv; da, tako lepe povesti Slovinci še sploh nismo imeli. Gotovo ga bo z zanimanjem čital vsak zaveden Slovenec in Slovenka. Opozorjamo vse čitatelje in čitateljice na današnjo prilogo ponatis romana »Za svobodo in ljubezen«, ki ga je začel priobčevati »Slovenski Ilustrovani Tednik«. Citajte, kajti ta roman je baš sedaj aktualen, ko se odigravajo na Balkanu svetovno važni dogodki.

Drobiz iz Štajerske. Med postajama Sl. Bistrica-Pragersko, je vrgel iz nekega osebnega vlaka neki potnik težko steklenico v trenutku, ko je zavozil vlak mimo čuvajnice. Leteče črepinje so ranile čuvaja. — V Mariboru je ukradel iz »umetniške« sobe pri Čiču neznanec violino v vrednosti 200 K. lastnino kapelnika Schönherja. Violina je bila zadaj svetlo, spredaj pa temnorjava. — V Gornjem Dupluku pri Mariboru je prišlo na godovno pri posestnici Ornikovi med fanti Andrej in Rudolf Molec, Ciril Zavernikom in Jurijem Ornikom potem, ko jim je zlezla pijača v glavo, do hudega pretepa s koli in noži. Muleca so morali še ponoči v mariborsko bolnico, Zavernika pa drugi dan prenesti tje. — Mariborskega župana bodo zaprilegli dne 10. t. m. — V Mariboru je prišlo v noči od srede na četrtek med delavcem Savernikom ter dvema vojakoma domobrancema do prepira in krvavega pretepa, pri čemer je zadobil Savernik več težkih poškodb. Nadaljno je preprečila straža. — V Brežicah, oziroma v Zakutu so zopet prodrli klerikalci. Že sedaj rujejo proti občinskemu tajniku.

Dečka kot vlomilca. Pred kratkim je bilo vmlonjeno v stanovanje posestnice Neže Jazbinšek v Podlogu. Neznani tatovi so odnesli več živeža, obleke itd. 4. t. m. je bilo zopet vmlonjeno. Tatovi so hoteli prodreti zid, da bi prišli v klet, kjer se je nahajalo več poljskih pridelkov in vino. Ker pa je Jazbinškova vsled ropota zbudila, je zasledila tatova v osebi enajstletnega kajzarjevega sina Mihaela Koprivca in devetletnega Jožeta Gracnerja, oba iz Podloga. Dečka sta priznala, da sta tudi prvi vlom izvršila.

V smrti sta se združila. Te dni so našli kajzarja Jožeta Kotnika iz Koroškega v njegovem stanovanju mrtvega. Kakor se je dognalo se je Kotnik zastrupil. V zadnjem času je bil neprestano žalosten, ker mu je umrla žena, ki jo je imel zelo rad. V smrti sta se združila.

Demon alkohol. V noči med 5. in 6. t. m. je popiljal v neki gostilni v celovski okolici drvar Jožef Valant. Polagoma se je tako opijanal, da sta ga morala dva fanta prenesti v njegovo stanovanje. Drugo jutro so ga našli mrtvega na postelji. Zdravnik je konstatiral zastrupljenje z alkoholom. Kakor se je dognalo, je Valant v pijačo primešal tudi razne dišave, kar je še bolj povečalo njegovo pijanost.

Goljuživ »nadporočnik«. Te dni je prišel v Opatijo neki mlad mož, ki je bil elegantno oblečen. V knjigo za goste se je vpisal kot srbski častnik — nadporočnik v rezervi Jovan Stojanović. Kmalu si je pridobil zaupanje slovenskih krogov v Opatiji, na Reki in na Sušaku. Povsod so ga zelo prijazno sprejeli, posebno se zato, ker je pravil, da je bil v bitki pri Komanovu in da se je prišel sedaj zdraviti v Opatijo. Znal je pripovedovati podrobnosti o srbskih junaštvih. Razume se, da pri tem ni pozabil tudi sebe. Pretekli ponedeljek se je udeležil sokolske zabave na Sušaku. Tu pa je »nadporočnik« Stojanović dohitela usoda. Dva trgovska pomočnika sta spoznala v njem svojega tovariša iz neke zagrebške trgovine. Kmalu se je raznesla vest o goljuživem »nadporočniku«. Zahtevali so od njega izkazov, da je res srbski častnik. Teli pa Jovanović ni imel. Imel pa je pri sebi listine, po katerih se je dognalo, da je bil res na bolgarskem, srbskem in črnogorskem bojišču, da pa ni nikak častnik. Na bojiščih se je izdajal za hrvatskega časnika. — »Nadporočnik« Jovanović ni bil nič drugega kot čisto navaden trgovski pomočnik.

častnik — nadporočnik v rezervi Jovan Stojanović. Kmalu si je pridobil zaupanje slovenskih krogov v Opatiji, na Reki in na Sušaku. Povsod so ga zelo prijazno sprejeli, posebno se zato, ker je pravil, da je bil v bitki pri Komanovu in da se je prišel sedaj zdraviti v Opatijo. Znal je pripovedovati podrobnosti o srbskih junaštvih. Razume se, da pri tem ni pozabil tudi sebe. Pretekli ponedeljek se je udeležil sokolske zabave na Sušaku. Tu pa je »nadporočnik« Stojanović dohitela usoda. Dva trgovska pomočnika sta spoznala v njem svojega tovariša iz neke zagrebške trgovine. Kmalu se je raznesla vest o goljuživem »nadporočniku«. Zahtevali so od njega izkazov, da je res srbski častnik. Teli pa Jovanović ni imel. Imel pa je pri sebi listine, po katerih se je dognalo, da je bil res na bolgarskem, srbskem in črnogorskem bojišču, da pa ni nikak častnik. Na bojiščih se je izdajal za hrvatskega časnika. — »Nadporočnik« Jovanović ni bil nič drugega kot čisto navaden trgovski pomočnik.

Ljubljana.

— Praktični misijonarji. Poroča se nam: V šentpeterski cerkvi se vrši te dni »sv. misija«. Trikrat na dan, — zjutraj popoldne in večer — spreobračajo gg. misijonarji grešnike in grešnice te fare, pa tudi iz drugih. Na prižnici in s prižnice doli žugajo ti pridigarji s hudičem in peklom: kako bo »enkrat« v peklu vrag grešnikov na raznu pekel in cvrl! Greh in požrešnost očitajo ti misijonarji ljudem; večeraj, v soboto, pa je farovski kuharica od Sv. Petra nesla domu za 18 starih goldinarjev cela plečeta telefine in govdeine za pečenko, izrezke in pljučno pečenko misijonarjem. Sodi se v farovski kleti praznijo da se kuharica od druda kar za kolena drži, na štedilniku pa se cel dopoldan in večer cvre da železje poka! Da, da, če imajo takile »božji namestniki« polne želodce in trebuh vna in pečenke, je prokletu lahko drugim pridigovati o — nebesih, peklu in raznu!... Kristus je pa učil lačen in bos!...

— »Slovenčev« poročilo. Kdor če poznati klerikalno moralo in falote ki jo prakticirajo, naj bere »Slovenca« od pretečenega petka, ki piše glede klerikalnega defraudanta Polajnkota pri Zadrutni zvezi in o 40.000 K notico med ljubljanskimi novicami: tako-le »Strah pred vojsko«. J. P., začasni knjigovodja pri Z. Z. itd. — Človek, ki ve, za kaj se tu gre, se mora čuditi nad poročevanjem »Slovenčevih« urednikov, ki hočejo z zavito notico pokriti svojega človeka pristaša-defraudanta. Če bi bil 40.000 K — defraudiral kak liberalen pristaš, bi pa v Slovenčevem uredništvu pisarili o njem cel mesec mastno tiskane kolone!

— Kačar z zeljem, umazanimi nogavicami in s starimi galošami pred sodiščem. Včeraj se je vršila pred tukajšnjim okrajnim sodiščem zanimiva obravnava, pri kateri se je razvidelo, kako grdobijo morajo ljudje vsled brezvestnosti trgovcev za pošten denar uživati. Klerikalca Kačarja že dobro poznamo, poznati pa je treba še njegovo zelje. Takole pred 25. novembrom p. l. je prišel v Kačarjevo delavnico tržni nadzornik g. Adolf Ribnikar in je tam dobil dvoje nogavic unjo in stare galoše, v katerih je Kačarjev blavec Alb. Volk z vrednostjo svojega gospodarja Karola Kačarja tlačil zelje. V omenjene stvari so se poslane graškemu ke-

ELZE:

Sanje nadebudnega pesnika.

Zgodba izpod pazduhe.

Ljubomir Prostjakov je bil star sedemnajst let, ko se mu je prvič namuzala Muza. Kakšna je bila, črnooka ali modrolasa, — jaz ne vem. Vem samo, da je bil Ljubomir do božičnih počitnic tistega leta priden fant, ki se je brigač za latinščino in druge potrebne stvari in ni trafil časa za nepotrebnim pohajkovanjem pod Tivoli. po novem letu pa je postal čisto drugačen. Ovid in tovarši bi se bili ovili z debelo plastjo prahu, da jih ni včas peljal s sabo na izprehod; kajti doma jih ni pogledal. In njegovi zvezki, namenjeni samo vedi, so se polagoma prepleli z drhtečimi verzji, tuptamimi ilustriranimi s sanjaviimi portreti. Čez dan je posedal pod Tivoli in prešteval poredne vrabce in ščinkovce, zvečer pa se je med sedmo in osmo uro oziral zdaj po izložbah zdaj po gospodinjah, ki so se tako srčkano smehljale po Selenburgovi ulici. — Sploh: v vsem življenju Ljubomirovem so se pojavljali slumljivi simptomi znane boleznii amor petoscholensis... Stara, pobožna gospodinja se je začela bati in je pisarila očetu vi-

sma: »Fant je bolan. Malo je, nič se ne uči, okoli hodi. Treba zdravnik.« — Oče pa je odpisal: »Dajte mi mir! Dobili smo telička, jaz nimam časa. Letina je dobra, naj se Mirko pridno uči. Sadija bo veliko, za žentev pa je fant še premlad. Naj potrpi, manjka deklet! Zdaj Vas še enkrat lepo pozdravim, pa adijo!« — Kratkotomalo: hudo je bilo. Pa minilo je...

Tih zimski večer. Soba, kjer stanuje Ljubomir, je polna molčeče teme. Široko lišino moti samo enakomerna melodija, izvirajoča iz drhtečega nosu Ljubomirovega sostanovca, Mihaela Kolomazova. Od zunaj prihaja tuintam dobrodušno prekanje Petra, Miklavža, Jakoba in drugih ljubljanskih svetnikov (pa ne občinskih, ki spe ali krokaajo). Včasih pripoje mimo okna duša, ki je na poziv polmeseca izletela iz gostilne, in plava zdaj v pekel sitne gospodinje ali hude boljše polovice tid. Sploh noč je.

Noč je, toda Ljubomir ne more spati: Muza mu sedi ob zgledju in mu šepeta o njej. ah, o njej, črnooki v pesmih, sivooki v resnici. Morfe pa pohaja bogvekje, nemara je šel kroat... In postelja poč, poka, enkrat, zopet... Odeja je kakor svinec, rjuhe žareče železo. In Ljubomir vzdihuje, trepeče, drhti, se preobrača.

Sv. Jakob je z resnim glasom naštel dvanajst.

»Poljub-strup-obup... Poljub, strup, obup...«

Ljubomir Prostjakov ponavlja, ponavlja, išče, pa ne najde! Rimo, še eno rimo za sonet, sonet na njene črne(?) oči, rimo... O Muza!

Ali muza se muza, pa ne da rime od sebe! O Muza ti muza! — Ko bi pomagal Mihaelo Kolomazov?

»Mihaelo! Mihaelo!«

»Hm, hm?« se oglasi tovariš skoz nos.

»Prosim te, ali ne veš nobene rime na — up? Poljub, obup, strup že imam, pa še eno rabim. Up — nada — je neporabno...«

»O... ja... ja...!« se pretega Kolomazov. »Kaj-a-aj?«

»Rimo...«

»Aha, že vem«, se predrami Mihaelo. »Rimo na — up, kaj ne? Kaj pa delaš?«

»Sonet...«

»A, sonet...« Molk, v kotu cvili miška, v sosednji sobi godnja stara gospodinja: njen jezik niti v sanjah ne miruje.

»Že vem«, se javi Kolomazov. »No?«

»Krupp...«

»Kaj je to: krup?«

»No, tisti, ki kaone dela...«

Ljubomir je konsterniran, molči, Mihaelo prasne v smeh.

»Ti banalneži! Frivolneži! Cinični!« se jezi mladi pesnik, a oni se smeje...

Se nekaj časa ječi postelja, Mihaelo je usnul sredi smeha... In glej, vrata se ne odpro, ampak vendar vstopi gospod Morfej, dobre volje je in ima po strani klobuk; tja stopi k gospici Muzi, jo vščipne v podbradek, ji pomežikne, potem položi gospodu Ljubomiru na oči svoje temne, mehke roke... Se en ah iz najnižjih globin in gospod Ljubomir je zaspal...

Tam za Golovcem se polagoma dviga luna...

»Vse v redu?«

»Da, gospod,« odgovori Amor gospodu pesniku. Gospod pesnik — Ljubomir Prostjakov kajpada — obkroži še enkrat konjiča — Pegaza, potem nastavi nogo v stremen in se zavijti na krilato žival. Sluga Amor se ozre še enkrat po vajetih, da-li so dovolj trdne, in po krilih, potem salutira:

»Dobro je, gospod.«

Gospod Ljubomir Prostjakov zamahne z roko: »Hil« in odplava polagoma proti zvezdam...

Plava, plava... mesta speča, poljane rosne, gore bele... beže pod njim, vedno manjše so, toda pesnikovo oko razlikuje natanko.

Glej, velika množica v Ljubla-

ni na Prostjakovem trgu — nekdanji Zvezdi — vrvi semintja, poje in kliče navdušenja: Slava mu, slava mu! Komu? I no, Ljubomiru Prostjakovemu! — In potem se odkrije tisto zagrinjalo in narodu se prikaže spomenik, velik, vse bel, iz samega čistega marmora... Čegav? Seveda njegov, Ljubomira Prostjakovega!

In cela dežela poje samo o njem, govori samo o njem, pije samo njemu v spomin. Vsa širna dežela od Triglava do Atosa je polna njegovih pesmi...

Prešeren pa se jezi in drugi se skrivajo... O Ljubomir Prostjakov! Toda kaj! To so pozemske stvari! Dalje, višje, nad zvezde, v neskončnost... In Pegaz krili, krili in, kaj je to?

Pegaz, pene se ti nabirajo krog ust? Kaj je to? Višje, višje...

A Pegaz ne more... Po vsem životu je že penast, moker od znoj, kreljuti omagujejo... Vem! bolj polagoma gre, vedno bolj počasi...

Pegaz, še malo, še majčkono! Glej, blizu lune sva, no...

Zaman! Pegaz je opešal, ha, zdaj je začel padati. Glej, tisti kovač v luni je vrgel kladivo v kot in se kahlja na vse grlo.

In Pegaz, pada, pada... Božef Ljubomir se ozre: »Kje sem?« Da, grozno: ravno pod njim šumi Nigara. V teh penastih valovih uto-

Novo došla v kavarni „Central“

damska tamburaška kapela „Graničar“

koncertuje od danes naprej vsaki dan

od 9 ure naprej. — Vstopnina prosta.

Kavarna je celo noč odprta.

Za mnogobrojni obisk vljudno prosi

Štefan Miholič.

V Tivoli!

Ako se hočeš dobro zabavati, pojdi v restavracijo „Tivoli“; tam je izvrstna češka kuhinja, dobiti je tudi vedno sveže pivo in razna pristna vina po zmernih cenah.

Velika dvorana Hotelske sobe

Za obilen obisk se priporoča

je vedno brezplačno na razpolago za veselice, shode, predavanja itd. po jako nizki ceni vedno na razpolago.

Alex. Heger.

mičnemu preizkuševališču, ki je podalo o njih sledečo izjavo: Prva nogavica je bila belo rujave barve in na konci vijolčasta, ki se je dalj časa nosila in se od noge umazala. Cunjja je bila ravno tako umazana. Druga nogavica je bila črne barve in na konci obledela, torej taka, kakor bi se dalj časa nosila na nogi in se od nje umazala. Črna nogavica je iz volne in se je drži nekaj las. Goloča so bile stare in umazane. Vseh teh naštetih ostudnih stvari pa se je držalo zelje. S tem se je pregrešil Kačar proti § 14. zakona o živilih, ki pravi, da se pregreši proti zakonu oni, ki z nemarnostmi napravljajo živila tako da bi bilo mogoče, da uživanje takih živil škoduje kupovalcem. Zato je sodišče Kačarja obsodilo na 100 K denarne globe, v slučaju neizterljivosti na 10 dni zapora; Kačarjevega blapca Albina Volka pa na 20 K denarne globe, v slučaju neizterljivosti pa na 24 ur zapora. — Lepe stvari prihajajo zadnje čase na dan! Človek si ne bo upal potemtaka nobene stvari vzeti v usta. In ravno klerikalni trgovci uganjajo take svinjarije, da se človeku gabi, in klerikalne mlekarice iz Ježice in drugod. Občinstvo pa naj še potem od teh brezvestnih ljudi kaj kupuje! Kačar se grozno boji napred. Časopisov, češ, da mu bodo uničili obrt. O, Kačar, dokler boš tlačil zelje z umazanimi nogavicami in cunjami v starih in umazanih galošah, te bomo vedno pošteno okrecali. Tako zelje si lahko ohraniš sam zase!

— **Novi Vodmat.** Dne 26. januarja se je vršil občni zbor Sokola I. v Mostah. Na tem občnem zboru je brat Z. utemeljeval krivice napade, ki so se vršili od strani naprednih listov in povdarjal, da ni bilo mogoče prirediti veselice v kaki napredni gostilni pri teh razmerah, ki vladajo sedaj v Mostah. Da smo imeli prav dokazuje sledeči slučaj: Dne 5. t. m. je bil ravno isti Z. v družbi najbolj zagrizenih klerikalnih petelinov v gostilni pri Oražmu, in se tako kratkočasil pozno v noč v tej najbolj zagrizeni čukarski oštariji. Ako je to res, potem je ravno brat Z. najmanj opravičen pritoževati se čez razmere v Mostah. Ker brat Z. posedla važna mesta v napredni poziciji, nam je to skoraj neverjetno, da bi se bil tako daleč spozabil.

— **Iz Most.** Cela okolica Ljubljane je iz mestom tako zvezana, da bi ona brez mesta ne mogla sploh živeti. To so sprevideli Šiškarji in Vičanje, zato so tudi izbrali v občinski odbor može, ki so takega mišljenja kakor so tudi meščani. Moste so pa postale pri tem le nekaj »extar modus«. V odbor so prišli sami taki može, ki jih meščani sploh ne poznajo in tako nimajo nobenega

neš brez dvoma... Z vso močjo napne Prostjakov vajeti, da bi potegnil Pegaza v stran. Zaman! Pegaz je trmast, moj bog, ali je to sploh konj? Oslu je podoben... In čuj, kako bobne ti slapovi, kako grme, in nekaj kapljic je že padlo nesrečnemu pesniku v obraz, še dvakrat zamalne Pegaz s kreljuti in... in...

— **Petošolec Ljubomir** leži na postelji in si tiplje vroče, potne ude. Ob vzglavju, pred umivalnikom stoji Mihajlo Kolomazov, se umiva in škropi na vse strani.

In od zunaj se smeje luna z blešimi, hladnim nasmehom... Polagoma se dviguje megla iznad zasneženih hiš.

»No, ali ne boš vstal?« zavpije Mihajlo nad preplašenim pesnikom. »Sedem je ura, že zdavnaj.«

Ljubomir skoči s postelje, blede, z rdečimi očmi.

»Kaj si slabo spal? No, stokal si precej še proti jutru. Kaj pa sonet?«

Ljubomir ni odgovoril, ali sonetov ne dela od tistikrat nič več.

vpliva. Začeli so sedaj čisto drugače. Ako iščejo službo ali kako drugo koncesijo, se priporočajo lepo kakšnemu naprednjaku in ta jih potem priporoča. Tako se je zgodilo, da je že več takih klerikalnih naprednjakov na gorkem, ki bodo imeli pri prihodnjih občinskih volitvah v Ljubljani svoj glas. V Mostah pravijo, da ni naprednjakov, ali za kako prošnjo kmalu najde kak zagrizen klerikalce kakega naprednjaka in ga tako priporoča. Nismo nevoščljivi, ako kdo pride poštenim potom do svojega obstanka, ali tak način ne moremo odobravati. Klerikalci v Mostah zatirajo na najbolj brutalen način tiste, ki se jim brezpogojno ne vda, ne privoščijo jim niti njih najprimitivnih državljskih pravic in gledajo, da ga popolnoma uničijo. Kdor se jim do danes še ni udal, ta se jim pač ne bo, rajši bo zapustil Moste in se pechal v svobodni svet. Tako se je zgodilo s Peklajem, ker je bil odkrit značaj, so ga klerikalci popolnoma uničili in tako je šel iz Most. Tako so storili tudi že drugi šli so na Vič ali v Šiško, kjer živijo svobodno. Tudi Ljubljancje se ogibljejo Most. Prejšnje čase so se vršile narodne veselice in meščanje so jih obiskali, danes je skoraj vse prazno. Obrtniki, gostilničarji, kolikor jih je še v naprednih vrstah, občutijo to škodo znatno, in tako bodo stik z mestom kmalu popolnoma pretrgan. Dokler bo vladal v Mostah klerikalizem ne bo v Mostah boljše.

— **Iz zelene jame.** Ko je bila zadnji komisija, da je pregledovala po Zeleni jami, ako so vse stavbe v načrtih, ki jih imajo posestniki, je bilo to popolnoma pravilno, ker vsaka stavba mora imeti svoj načrt, naj bode še tako malenkostna in občina mora imeti take načrte v evidenci. Ako zahteva občina take načrte ima pa popolnoma prav. Da bi se pa take stavbe kar tja v en dan podirale, tega se ni treba nobenemu bati, tudi ograj ne bodo podirali, za enkrat smo brez skrbi. Seveda Janez Mausar je hotel začeti precej s podiranjem, zato je imel pripravljene krampe in lopate. Oražem mu je pa povedal na uho precej na glas, da to ne gre, čeprav je on komandant čez Zeleno jama in tako smo sedaj brez vse skrbi, da nam ne podoero, kar smo postavili.

— **Srečke efektne loterije,** ki jo priredi Splošno žensko društvo v Ljubljani na korist podpore vrednim upodablajočim slovenskim umetnikom, so se začele danes razpošiljati in razprodajati. Vsaka srečka stane 1 K ter je 200 dobitkov, med temi 13 glavnih. Dobitki so izvršni umetniki, slike in kipi domačih umetnikov. Natančni seznam dobitkov priobčimo v kratkem.

— **Slovensko gledališče.** Danes v nedeljo ob treh popoldne (izven abon., lože nepar) uspela francoska veseloigra »Mala čokoladarica«, zvečer ob sedmih (izven abon., lože par) deseti in zadnjič v sezoni melodijodčna komična opereta »Boccaccio«. Prihodnji teden se vprizore Birinskega »Vrtoglavec« in Puccini-jeva opera »Madame Butterfly«.

— **Poročili so se** dne 2. februarja: G. Josip Bahovec, trgovec in posestnik z gospo Antonijo Jančar; Janko Hočevar, bančni uradnik z gdnjo. Vido Velkovrh; Josip Božič, c. kr. žel. postajenačelnik v Podnartu z gdnjo. Olga Šivic, učiteljico.

— **Oseba vest.** Sodni svetnik J. Presker je postal nadsvetnik deželnega sodišča v Ljubljani.

— **Vojška godba** svira v »Zvezdi« jutri ob pol 12. uri dopoldne.

— **Umrli so:** v Rožni ulici št. 7 Filomena Černe. — V deželni bolnici so umrli: Delovodja Mihael Lusanc, star 55 let; Pleško Marija, 79 let stara zasebnica z Glince; Polutnik Jakob, 32 let stari pekovski pomočnik; Pečnik Jos., vpokojeni železniški sprevodnik.

— **Sokolski zlet leta 1913.** Seja stanovanjskega odseka vrši se v ponedeljek 10. t. m. ob pol 9. zve-

čer v zvezni sobi Narodnega doma. Bratje člani udeležite se seje polnoštevilno!

Trst.

Nag norec na spomeniku. Trst, 7. februarja 1913. Veliko senzacijo je vzbudil prizor, ki se je doigral večeraj okoli 5. ure popoldne na velikem trgu. Trije mladeniči so prikorakali iz kavarne »Specchio«. Ko so dospeli do spomenika, ki se nahaja pred magistratom, se je eden izmed njih slekel do nazega ter splezal na spomenik. Okoli spomenika se je nabralo kar naenkrat vse polno občinstva. In na spomeniku se nahajajoči je začel govoriti občinstvu. Vpil je glasno, delal geste kakor kak izkušen govornik, ter je neprestano kazal na morje. Dospelo so hitro straže in gasilci, da izvelečijo norca s spomenika. Ker pa se je ta nahajal prav na vrhu spomenika, se jim to ni takoj posrečilo. Norec je med tem časom seveda govoril in se ni zmenil za nobenega, ker je bil očitno zelo vglavljen v svoj govor. Dva gasilca sta začela plezati na spomenik. Norec je to opazil, zaradi tega se je začel braniti. Gasilca nista mogla opraviti ničesar in sta morala nazaj. Dalje časa so nato študirali, kako ukreniti, da bi se jim posrečilo. In vendar so iznašli pravo metodo. Vrgli so okoli njega vrvi, in ga z njo zadržali. Nato so ga začeli vlačiti dol. In slo je. On je pri tem seveda tulil in se upiral, kolikor je pač mogel. A bilo je zaman. Moral se je torej podati. Takoj nato so ga odpeljali z vozom v norišnico. Občinstvo, ki se ga je med tem časom nabralo toliko, da je bil trg skoraj poln, se je nato razšlo. Ona dva, ki sta spremljala norca iz kavarne, pripovedujeta, da sta opazila še le takrat, ko se je začel slati, da je z norec. Za imena se nismo mogli dognati. Dognali smo le, da je nesrečen vojak pri mornarici. Kakor rečeno, je vzbudila ta scena veliko senzacijo, ker kaj podobnega se redkokdaj zgodi.

Ker jo je zapustil, zaradi tega ga je hotelo usmrtiti. Predvečerašnjem jutraj je zapazil redar napoloblečeno mlado žensko, ki je pritekla skozi neka hišna vrata v ulici Far-netto; v rokah je držala kuhinjski nož in je pretresljivo vpila. Redar je takoj skočil za njo, a trajalo je precej časa poprej, da se mu je posrečilo, ji izviti nož iz rok. Končno se mu je vendar vdala in peljal jo je na komisariat. Tam je povedala, da se piše Franciška Cerian in da je sklenila, umoriti svojega bivšega ljubimca finančnega stražarja Kaserja, in sicer zaradi tega, ker jo je zapustil, dasiravno ji je nešteto krat obljubil, da jo hoče poročiti. Rekla je: ta nož mu moram poriniti v hrbet, in naj nastane, kar hoče. Zaprli so jo nato za nekaj časa v neko celico. Ko pa je prišel policaj, da ji odpre, ker je dospel zdravnik, da jo preišče, se je ona ravnokar hotela obsiti. Pravočasno so jo torej rešili ter odpeljali v bolnišnico. Zdravnik je konstatiral, da je močno bolana na živcih.

Društva.

Občni zbor Splošnega ženskega društva se vrši danes v nedeljo ob 5. popoldne v društvenih prostorih. Posebna vabila se ne razpošiljajo. P. n. gg. članice se vabijo na polnoštevilno udeležbo, ker je voliti odbor in določiti program za prihodnjo leto! Odbor.

Mladinska skupina Narodne soc. zveze ima danes v nedeljo 9. t. m. svoj ustanovni občni zbor ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih v Narodnem domu. S tem je dosežen prvi korak v svrhu organiziranja naše narodne mladine. Vabimo slovensko mladino, da se občnega zbora polnoštevilno udeleže, vabimo pa tudi vse prijatelje napredne mladine, da pridejo na občni zbor, ter navdu-

šijo mladino za nadaljno delo, posebno pa še opozarjamo člane N. S. Z. na ta občni zbor.

Občni zbor »Ruskega kruška« se je vršil v četrtek v društvenih prostorih v »Mestnem domu«. Zborovanje je vodil g. dr. Ivan Lovrenčič, ki se je v gorkih besedah spominjal blagopokojnega ustanovitelja doktor Ljudevita Jenka in društvenika pesnika Antona Aškercar. Nato sta tajnik in blagajnik podala svoji poročili, ki sta bili soglasno odobreni. Na predlog g. Sušteršiča je občni zbor dal absolutorij blagajniku g. Kajzelju. V odboi so bili voljeni tile gosposdije, oziroma gospe: Terezina Jenkova, predsednica; odv. dr. Ivan Lovrenčič, podpredsednik; Julija Bartlova, Minka Govekarjeva, bančni uradnik Kajzelj, blagajnik; odv. kandidat Borštnik, tajnik; trgovec H. Ševar in urednik dr. Ivan Lah. Za preglednika sta bila izvoljena g. Sušteršič in gospa Kajzeljeva. Na občnem zboru so se končno razmotrivala razna vprašanja, tičeča se društvenega razvoja in napredka.

Slov. trg. društvo »Merkur« nanašanja, da se bo vršil XII. redni občni zbor danes v nedeljo 9. t. m. ob 10. dopoldne v društvenih prostorih (Narodni dom). Na dnevnem redu so sledeče točke: Pozdrav predsedstva, poročilo tajnika, poročilo blagajnika, poročilo preglednikov računov, volitev odbora in slučajnosti. Gg. člane vabimo k prav obilni udeležbi.

Pismo, ki ga je našel Lipe Figi na savskem mostu.

Dragi gospod sosed Šimen!

V skrajni sili napotilo me je, da se obrnem z neko prošnjo do Tebe. Pripravljen sem tudi, da bodem našel v tej stiski pravega sveta od župnika veččaka v takih strokah. Saj veš, dragi Šimen, da mladi stare radi posnemamo, posebno pa pri naju dveh, ko imava vero samo v ustih, v srcu pa gojiva sovraštvo do svojega bližnjega. Mogoče Ti je že znano, da sem hotel našega pismo-nošo ob kruh spraviti, s tem da sva ga z mojim kimovcem županom uradno počrnili pri poštnem ravnateljstvu, kot nepoštenega — a fante hoče sedaj dokaz imeti za njegovo nepoštenje in to morava pri sodnji dokazati. Ljubi sosed to je hud poper za naju obadva. Edini up si meni samo še Ti. Kajti, spominjam se ravno sedaj na Te, da si ga Ti tudi nekoč polomil, kakor je pravila takrat Tvoja sedanja prijateljica iz Ljubljane, pred notarjem z nekimi listinami. Hm, da zagrozil je še celo ta liberalni notar, ričet Tebi. — Uverjen sem, dragi Šimen, da Tvoja prošnja prebije deveta nebesa ter bodeva v terek z županom na priprošnjo Tvoje mesto kače, ribo jedla. Veselim se, ako bode zmaga moja, kako bodo Tvoji čuki ponoči prepevali pod mojim oknom lepe pesmi in marinarice jih bodo sprejemale in tako se bomo vsi veselili zmage.

Ker si pa že sam jako radoveden na sodnijsko razpravo, Te pa vabim k gospej K. na štamperl, kajti Alešov ata je ves kosmat za ušesi, kakor se govori, da se boji najinega prihoda 14 dni naprej. Posebno pa sva se mu zamerila od zadnjice, ko sva zbijala s pestmi ob mizo. Ako bode v terek alkohola preveč imam

prav izvrstna spremljevalca. Torej na svidenje v terek. Toliko časa pa zdravstvuj. — Šimen takrat bode zastoj, da veš. Upajmo na zmago, dasi... — V Miklavževem letu, na pustni dan.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

VELIKANSKA BOLGARSKA ZMAGA PRED CATALDŽO. — 7000 TURKOV OBLEŽALO NA BOJNEM POLJU.

Sofija, 8. februarja. (Uradno.) Iz Cataldskih pozicij so napadli Turki v dveh kolonah bolgarsko armado. Obe koloni sta bili poginani v divji beg — pri čemer je 7000 Turkov poginilo. (Več jutri.)

SILOVIT NAPAD NA SKADER. — NOVE ZMAGE.

Bar-Muričan, 8. februarja. »Obzoru« se poroča, da se je začelo strašno obleganje Skadra. V bojni akciji je kakih 200 srbskih, črnogorskih in turških topov. Črnogorska artiljerija je koncentrirala svoj ogenj na Taraboš in na pozicije, ki so pred njim. Turški monitoriji na Skaderskem jezeru so se po polurnem boju podali v beg. Jeden je bil potopljen. Bardanfol je padel, tudi Busat je padel. Črnogorske čete so zavzele Veliki Blendir. Muslimovo glavico in Gatan. Črnogorci so izgubili dva topa, ki sta bila razbita, ubiti so vsi vojaki, ki so imeli službo pri teh topovih.

NOVA VELIKA BITKA NA GALI-POLJU.

Sofija, 8. februarja. Med bolgarsko in turško vojsko na Galipolju se je pričela nova bitka, izid še ni znan. ZMAGA BO — NA BOLGARSKI STRANI.

Paris, 8. februarja. Sem prihajajo vesti o novi veliki bitki, ki se bje pri Galipolju. Turki bodo docela poraženi, ali pa prisiljeni se umakniti in prepustiti mesto Bolgarom.

ENVER BEJ OPUSTIL SVOJ NAČRT.

Carigrad, 8. februarja. Enver bej ki je hotel izkrcati pri Rodosto veliko armado in za hrbtno naskočiti bolgarske pozicije pri Cataldži, si je premislil.

ODLOČILNI NASKOK NA DRINO-POLJE.

Sofija, 8. februarja. Oblegovalna bolgarsko-srbska armada prične z glavnim naskokom v treh ali štirih dneh. Bolgari hočejo za vsako ceno dobiti Odrin v svoje roke že zaradi tega, ker se je izvedelo, da nameravajo velesile Odrin nevtralizirati, ako ga Bolgarska tudi v tej vojni ne osvoji.

POGAJANJA NA VOJNEM POLJU RAZBITA.

Carigrad, 8. februarja. V diplomatskih krogih razglašajo: Pogajanja, ki so se pričela v sredo ob 11. dopold. v Bahčikeyu med Šerket pašo in Izzet pašo ter med bolgarskima generaloma Savovom in Dimitrijevim niso dosegla nobenega uspeha. Bolgarska generala sta odgovorila, da delitve Odrina, katero je predlagal veliki vezir, glasom katere bi se postavil v mestu zastopnik kalifa, Bolgari sedaj, ko se je vojna zopet pričela, ne morejo več vsprejeti. Balkanska zveza ne zahteva sedaj samo predaje celega Odrina in Egejskih otokov, marveč tudi regulacijo meje in sicer čez Lile Burgas. Nato je izjavil veliki vezir, da s tem pogajanje prekinjeno in se je vrnil še isti večer v Carigrad, dasi so ga šele v petek pričakovali.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Stanovanje, 2 sobi in kuhinjo na zračnem kraju išče maloštevilna stranka. Posredovalec dobi pri najemu primerno nagrado. Ponudbe pod šifro »Mina stranka« na Prvo anončno pisarno.

Krznar in izdelovatelj čepic Feliks Žagar se je preselil na Stari trg št. 32, ter se slavnemu občinstvu vljudo priporoča.

Kupi se mala rabljena pisalna miza za nizko ceno. Ponudbe pod šifro »Pisalna miza« na »Prvo anončno pisarno«.

Išče se mesečna soba za damo z malim otrokom, kateri bi se moral čez dan oskrbovati. Ponudbe pod A. B. Ljubljana, pošto ležeče.

Potrjim sreem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem predužno vest, da je dne 8. februarja opoldne ob 12. uri prevedena s svetimi zakramenti, po daljši mučni bolezn, gospa

Uršula Somrak

gostilničarka in posestnica mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage ranke bo v ponedeljek dopoldne 10. febr.

Predrago raniko priporočamo v molitev in blag spomin.

Velke Lašče, dne 8. februarja 1913.

Globoko užaljeni ostali.

Brez vsakega posebnega obvestila.

Spretna prodajalka

se sprejme v trgovini

A. SUŠNIK,

Zaloška cesta.

Najfinejši ŠPIRIT

iz žita oddaja na debelo od 60 litrov naprej po nizki tovarniški ceni veležganjarna

M. ROSNER Co.

v Ljubljani, poleg pivovarne „UNION“.

A. Kje pa pustite brusiti svoje nože in škarje?

B. Pri gosp. Ivanu Kraigherju. On je lin umetni brusac.

Tudi se dobi pri njem vsakovrstno zelo dobro blago.

Obiščite ga, stanuje

v Ljubljani, Židovska ulica št. 3.

Knjigovodkinja

najraje začetnica, se sprejme takoj.

Ponudbe s pričevali in z zahtevo po plači na „Prvo anončno pisarno“ v Ljubljani pod šifro:

„Knjigovodkinja P. a-p.“

Odda se takoj dva

prostorna lokala

na Mestnem trgu; vhod skozi vežo, pripravna za mlekarino ali katerega obrtuka. Ponudbe pod „Lokal“, pošto ležeče, Ljubljana.

FR. P. ZAJEC

Ljubljana, Stari trg št. 9

priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblatveno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj

optični zavod.

Daljnogled, toplomer, in zrakomere vseh vrst. Očala, ščipalniki natančno po zdravniškem receptu. Cenike pošiljam na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Krojaštvo

Ivan Kersnič

v Ljubljani

Sv. Petra cesta 32, I. nad.

(poleg kavarne „Avstrija“)

najnovejše mode, solidno delo, zmerne nize cene, znano pohvalna postrežba.

Odda se:

Za februarjev termin 1913:

lep, velik lokal

pripraven za trgovino, odvetniško pisarno itd. v dobri legi mesta.

Za februarjev termin 1913:

lokal za trgovino

v najlepši in tudi najprometnejši legi mesta.

Za takoj: Užitnine prost

lokal za skladišče

pripraven tudi za delavnico itd., eventualno z uporabo levega dvorišča.

Različne lokalitete

(šupe) z velikim okolo ležečim prostorom, pripravno za stavbenike ali sploh za obrtnike, ki rabijo velika skladišča tudi na prostem. :::

Natančneje se poizve:

v pisarni št. 12 v hotelu pri „Maliču“, nasproti glavne pošte.

Naznanilo preselitve.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem preselil svoj

krojaški salon

z Miklošičeve ceste št. 10

na Dunajsko cesto št. 20

nasproti kavarne „Evropa“.

Svojim odjemalcem se priporočam da mi ostanejo naklonjeni tudi v bodoče.

Z odličnim spoštovanjem

Ivan Magdič, krojač.

Posebna specialiteta likerja

Posebna specialiteta likerja

Svarilo!

Koder se prodajajo ponaredbe, naročite prístni

naravnost od izdelovalnice

pod naslovom:

Rastlinska destilacija
„FLORIAN“
v Ljubljani.

Karol Hladky

: c. kr. oficijal tobačne režije :

se je dne 9. t. m. zaročil z gospodično

Doro Kastelic

hčerko g. J. Kastelica, ravnatelja posojilnice in posest. v Ljubljani.

Tvrška Bilina & Kasch nasl.

M. Schubert

Ljubljana, Zidovska ul. 5

Priporoča svojo veliko zalogo glaze in raznovrstnih drugih rokavic, modno blago, parfu-merijo, galanterijo, ročna dela, izdelovanje vseh vrst prevlečenih gumbov, kakor tudi vse potrebščine kilne pasove, ravnodržalec itd. po najnižjih cenah. Snaženje vseh vrst rokavic. Moderna predtiskarija. — Postrežba točna in solidna. — Vnanja naročila se točno izvršujejo.

Mednarodno spedijsko podjetje

R. RANZINGER, Ljubljana.

Ustanovljeno 1876.

Telefon št. 60.

Podjetje za prevoznino ces. kr. priv. juž. železnice. — Carinska agentura c. kr. glavnega carinskega urada v Ljubljani. — Redni nabiralni promet na vse strani. — Reekspedicijska in skladišča. — Ekspresni promet ovoj. — Transport in shranitev mobilja. — Agentura avstrijskega Lloydja.

Pisarna v mestu: Selenburgova ulica 3. — Centrala in skladišče: Cesta na južno železnico 7. — Podružnica: Glavni carinski urad, južni kolodvor.

Radi inventure

prodajam vso zimsko zalogo kostumov, mantljev, paletojev, jopic, bluz, raglanov, oblek, klobukov in vse drugo blago 50% pod lastno ceno.

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Otvoriteno naznanilo.

Usojam si slavnemu občinstvu javiti, da sem otvoril

v Škofji ulici

kavarna Krapš

ki je najudobneje urejena in z dvema najnovejšima biljardoma c. kr. dvornih založnikov Seifert in sinovi opremljena. — Točijo se najfinejša gorke in mrzle pijače, ter so cenj. gostom mnogoštevilni tu in inozemski listi na razpolago. — Moje dolgoletno delovanje v kavarni EUROPI jamči za točno in solidno postrežbo.

Z velespoštovanjem

I. Krapš, kavarar.

Del. glavnic:

K 8,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad K 800.000.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 3/4 %

Učiteljska tiskarna

: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 :

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejših uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v najkrajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejšo izborne mladinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.

Litografija.

....

Cene najnižje!

....

Notni stavek.